

որև կրօնք երբեք ներող չի կրնար ըլլալ, ուստի ըստ մեղայամ մասին Սա. արար չէրք մեղաբերք. բայց միանդամայն ամեն կրօնքին աննեղողութիւնը ինքն ալ ունենալով, ու իրիւ մը աննեղութիւնը նաղելով իրաւունքը երբեք չէրք ճանչնար: Սոսիսն երբեք չի կրնար արդարանալ ըսելով թէ, մեր եկեղեցին ամեն քրիստոնեայ, աբբայ, յու թիւսն կը խաբէ: Էն: Միիկայ քանիւ ե գործքի յայտնի հասկառութիւնն մըն է, ե երբեք գործնականացէս չի կրնար հաստատուիլ. վստն զի Բնչպէս կրնայ ըլլալ որ, Պապական մը աբբայութեան մէջ Վճիմածնականն ալ հետ քովէ քով նստի, ե հոս այնչափ առեկտութեանց ու թշնամանաց ենթակայ ըլլալ, (իրարու մորոս ըսող եղբարց համար ինչ վճիռ կուտայ (Էստաբանք,) ե երկնից աբբայութեան նկատմամբ, կրօնականն աշխարհականն սղորմելի մտալ ընտրուն մէջ չի կրնայ քովէ քով նստիլ:

Իսկ ՚ի քաղաքական մասին, Մասիսը չէ թէ անմեղադրելի, այլ նաև յանցաւոր է, ազատականութիւն կը քարոզէ, և ամենաքունաւոր կառավարութիւններէն եւել աններող է, խղճէ և կարծեաց ազատութիւն կը քարոզէ, և միշտ ու բիշիւ խղճէ ու կարծեաց ազատութեան գէմը կը ղնին ։

Հաշտամ կը բովանդակի մեր ու Սասիսին վիճաբանութեանց ըսկընդհանուրացումը. որուն վերջ տալը չէ թէ մեր, այլ Սասիսին ձեռքն է։

Թող Սասիսը դադարէ, իր ազգակիցին կրօնքը ուղղակի կամ անուղղակի ամէն օր նախատեսէն ու քար նետելէն, ու բոլոր աշխարհքի մէջ տնկարելի ու անհնար դատուած դրուժեամբ մը կրօնքը ազգութեան հիմընէրէն։ Թող Սասիսը ազգին քարոյզըր ամէնէն ետեւ աշխարհները չէ թէ հարձակ այլ իր մէջը պարտաւիճէ ու պատուէ, ան ժամանակը մենք ալ իրեն սիրոյ և բարեկամութեան ձեռք մը կ'երկնցնենք, և կուենանք բարեկամ մը, որուն խառն ու գործըր իրական համեմատ է։ Յիշուէի ասիկայ դժուարին գործողութիւն մըն է Սասիսի համար. վստէ զի մենէ ալ փոխադարձութիւն մը պիտի պահանջուէր։ Սասիսն ասոր իրաւունք չունի, և իրն ալ ըստ ինքեան անկարելի է։ Պաշտօնը անտեսութիւնը 'ի կրօնական մասին անհերոգ է, 'ի քաղաքականին, ըստ անգլոյն և ըստ ժամանակին, խոհեմութեամբ. բայց գոնէ Պապականը երբեք իբրեւ ներքին պարճենցած չէ. ուրիշն այսպիսի զիջում մը անտիկ կից։ Երբ որքան իրենց ներքինամասութեան ու աղատաստիութեան վրայ յանդաւան կը

գարծնիան, թէպէտ և առանց ամենա փոքր ներդրութիւն մ'ալ գործքով ջուլջրենելու ։ Իրաւունք չունի բանի, որովհետեւ Պապական նախները թիւրք, պատճառ մը չի կրնար ըլլալ լքմիաճնականաց աններդրութեան ինչպէս Լիգզիան ներող ու ազատութեան ըլլալու համար չսպասեր որ Սպանիան ալ ներող ու ազատական ըլլայ, և երբ Սպանիան զԻնքովմանք կը բանաստրկէ, Լիգզիան զԻրթովիկը Ինքովմեն թիւն մէջ կ'առնէ, պատուոյ ու իշխանութեանց կը հասցնէ, առանց ամենաթիւն թիւն փոփոխութիւն մը պաշտօնէն իր կրօնքին ու առանգութեան թիւն : Եւստանպէս բոլոր Հիւսպային Լիքիզիան ներող ու ազատական ըլլալու համար, չի սպասեր որ բոլոր Հարաւային Լիքիզիան ալ ներող ու ազատական ըլլայ ։ Եթէ Սպանիան ներող ու ազատ է, սեպիկն ալ, իրենց պատճառաբար չի սպասէ, որ թող իր խօսքը գործքով ալ հաստատէ, ապա թէ ոչ խոտուրտիւնի, որ աններդրութեան մասին ինքն բան ըլլի ։ Եւստան Պապական է, և եթէ այսպէս է, դո՛ւնէ Զանայ իր անապործութեան արտա թշկուղի, որ ընկերութեան մը մէջ խիստ անասնելի արտա մըն է, և երբոր բժշկուած տեսնենք զինքը, նոյն և առաջին և խիստ սքեռտանց շնորհաւորողութուն մէկն ալ անշուշտ մենք իր լիւանք ։

Ուրեմն Ստանիսլաւ տարին, և նոր քաղաքականութիւն ։

ሀዐሪ ሩሲያ ሲታይ

Լ՛աթիւրանիս ելլ սրաշը կիւնիւ ,
կէրէք Վրաստա իմէհրաթըսն աւան
վէ կէրէք Իթաքիս գրաթընն , ելլ իվէ-
րէ օլանն աւթ գուս աււճա մէհալ օլ
աուզուս , վէ Լ՛աթիւրա վէ Իթաթա
աւ թէն զիլաթը աթք ըլիէյէ մուպա-
շերէթ գլընաւըլը , չաւախաթաթը
թէլէլըրաթիլէստէն աթր :

ト、ル、ル、ル、

Ոչնչէժիմիդին հէք գումար վէ հէք սրնֆրնտան, եանի Հառմէական Վլ միտմնական, վէ Վրթէսման, գէնէին վէ ֆուգարա, եէրը վէ դարիպ, միւ լէէէհլը վէ պէքնաք ճիւղախմբն վէ ֆաւմէք, նիքնահնըք վէ վէլասէթէրնի, պաղը Վարդա զաղէթաղէր ուսուրը իւզքէ զաղէթամբը տալի տէք՝ իթմէյի, չգատան պէրիւ միւրատ իթմիշ խեք տէ, Վրթանէնին վէ Պոզաղ իշխնին հէք թէրապրտաւ միւ լէմէքքին տլն միւլէ թէտաղէթմիւզին, պու մադուէ գուշուտաթընը

վաղ թըը գեմանը իրէ ելէ կէթիրմէք
միւլգին օյամաաղընտան, իշպուր 1865
սէնէսի Յունուաղընտան իթիպարէն,
հէր. քրիսի էօլլուսիւ, յիքետհը ետ վէ-
րատէթի օլլուսը, Վէօլլուս եէնի իսմ
տա Սէճուսպը Հաւաթիսին Ն՝ 4 օ.
տաղընա, իսմի, լազապը, սէմթի, վէ-
ահվալը սպըրէսի իրէ թահրիլէն իսա.
պէր վէրտիլի հալտէ, մէճճանէն վէ-
պիրա իւճրէթ զաղէթամաղա տէրճ օ-
լլուսաճաղը, պու տէֆա խաոսսէթէն
իրան օլլուսը :

Ինչիւնչ ԿԷԼ Բարեկարգ ԿՈՒԼԱՆ :

Վճարելի Վոխոմանյե իրան խոեր քի
 լուռի դեկանդերին ՉՏ ինտե, վե ա
 Քաթանիս յուռնալիս օմուռուա մաթ
 րադա Վոխոմանյե կրոնձք փուռ
 զուռուառն, քեհաի բինե ուսուր իւզ
 եւ էլյեթի արլ ալլ իմձթ իսնձի
 լէր, արիշէրինի սալուռ իմադ արդւ
 իտեհյէր վե արիշէ վե աղղջա սալըր
 մուսլիմաթա միւհնմաճ օպալար, հե
 իս աճէլէ խոսիւկ կիտիւկ քեհալինի
 պաւ լմադ արըլար :

Վերջում եւս, չօթէլ տը Պիզանու
տա . (տօգրուե եօլ .) ստաթ լաւֆը
ըսնկա ռապահըն օհուենտան ախշամըն
աէօրաիւնէ գատար :

4

ᄒ ᄒ ᄒ ᄒ ᄒ

ԿԵՂԱՆԵՆ ԴԻ

ԳԼՏԻԿԻ ԳԼՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

4. ጥዕና፡ ሚጠጥሩት፡ የትግል፡ ጥገና፡

1 8 6 5

Կը ծախուի տմէն Հայ գրաւաճառայ .քով: Կին 3.

ԷՃԶԱԽԱՆԵԻՒ ՎԵՐԵՅՈ ՃԱՆՆԻ
ՊԵՅ ՕՂԼՈՒ ԼՂԱՃԱՄԻ ՃԱՏՏԵՍԻ Ն. 67 .

Առաջինէն ինչ կէտքն Բաղրատէն պղղաւմ քնն
տի ինժեկիտաւը իւր կէժիւրժախի, վն կէտքն քէնտի
մալի՛ն իւր միւսեւի մէտի իւր պաւ թէրաւթաւ իւր
բլուր լոյնտի, նէժ պէ նէժ լոտաւ վն խալտի ճնչաւ
էր պէ կէ տաւ լաւ ապրեւ, պէր վն ճճճւ տժի պէտն
օլաւ իւր ք 2

Բարեւ ձեռնարկներէն եւ մի Թեոֆը, եւն
Թադէ գէ եւ ներքին գոթ թադէ չէր ժամանակէն
թի. հազար զարմիր զարմ շուրջարդ, հայտար
գտարար ու Տաթար, լէ լապարար, Թադէ մա,
նա ուսարար, լէ լապար հեր ճիւղ, լէ թգարար,
գաթն լապար, որ, որ, որ, որ, որ, որ, որ, որ, որ, որ,
թի թի թի թի թադէ մաթն սարար, լէ լապար,
սաթն լապար չէր գտարար, ու տի գտն, սաթ
թաթ մաթն Թաթնաթն, լէ լապար լապարարար,
նաթար, լէ բաթարար, լէ թաթնի մի մի ճաթ,
նաթն լէ թի թի թադէ, չէր լապար լէ թի թի թի.
նէ շաթն թաթն սաթ բաթարար, Թաթնի տիթէ,
լէ լէ, սաթ թի թի լէ լէ լէ լէ լէ լէ լէ, տի լէ թադ,
թի մաթ Թադ, (սաթն լէ ճի լէ լէ լէ լէ), Գաթ
գաթ, լէ լապար լէ լէ, (սաթն լէ լապար լէ լապար
լէ լէ լէ լէ լէ լէ լէ լէ լէ լէ լէ լէ լէ լէ լէ, տի լապար
թաթարար, հեր լէ լէ գտնաթն լէ լէ լապարար,
նա լապար լապար լապար լապար լէ լապար,
լէ լապար լապար լէ լէ, Գաթն (սաթն լապար լապար
լաթն լապար մաթն) լապար լապար լապար
լապար, լէ լապար տի տի լէ լէ լէ լէ լէ լէ լէ,
լապար լապար լապար Թաթնաթ, տի գաթ սապար

տէ պղտզ վէժոտոտուրմա եաբմագ իշխն նէվիճատ մաբմա . վէճեղալարը , գընագընա , վէճալը ճճ . զա իվէ եաբրըրը շարապար . Վէնէտիխին խալիս մէրիս բուհու վէճ բէլին բուհու , կիւվէ թօղու . հն . հն :

Այդ դեռ Լճաղաբեր գետի լի վե՛ն էն վե՛ն օրսորդ
սամբրակներ լինում են, մութ մայրեկոյնի պատշաճ քե-
տաբարբա՛ր վե՛ն սարփաթա՛րմ սու՛նաւե՛ր վե՛ն իսմի՛ն,
լո՛ւսն լե՛ր լամի՛ն ի՛լլ լի՛լա՛մ ի՛մ տո՛լնն է՛ մէ՛կ բա՛ն է՛, ա՛հ
լի՛ լե՛ր փա՛ր փա՛ր տա՛րի ա՛ր, քե՛րսն է՛ մէ՛կ բա՛ն է՛ պի՛լ
է՛ մնի՛ր լա՛ղա՛ր վե՛ն պա՛ր լա՛ր լա՛ր լե՛ր մէ՛կ մէ՛կ օրսն ուր է՛

Ըրան վէ նէֆիտ թիւթիւնէրն շուտէրէճէ գըլլէթի արարնտա խուսուսի իլէ մահը րամաղան թագարիւսիլա իլէ ճըլլ քէյֆէ պիր ճիւսնիւսիլ իլլզմէ թ իլպրազ իլլզմէ նիկէթ իլէ, Պէշդուռնտա, տօղլու Եօրտա թէամթա րօլար քարշքսրնտա 187 Նօ տիւք քեմանա, ալթը Եէտի ճինս պլրի պիրնիտէն ալա նէֆիտ վէ սէյմէ կէօպէք թիւթիւնէրն թապրէ րայճէ վէ թէւէ զղիւզիւնէրն իռշնուտ օղմապաւսր իտառէ թէն իլան օլունսր :

Տիւրքեր անը մէ դքիւրտէ Կըրանէ
սըղըն նէ ֆիւս վէ խալիս էն վար սիկա-
րա քեւհատարը տախիս պաւլաւսուք
քի թաղիկէ թ սահիպլէրի վէ սըհնէ-
ւը տլ տնի վէ թիւ թիւսիւն թէրէ դէ
զիւս լի իշիւն պէ ցիւք սըդ գաթ խեւ-
ճէք շէյ տիք :

3

Ի ԼԱՆԸ ՐԵՍՄԻ

Բուսուժամբ նէ զարեթը պէհիյէսի
Ճանխլիտէն :

Իշխու՝ մէջիմի շիժտոտե՛ կիւմիլք
 Գալէմէրինին երբե՛նձէ՛ գտանմասը
 Վե՛ պոռտան պաղը մէրժեպէ՛ զոյլա՛
 պաղըբար զո՛ հուր իժմեսի հապգրե՛
 տոն եքսէրը թիւժձարուն թէրաֆըրե՛
 տան իշժիքեան գուհուր իմմիլ օյսուլ
 իլէ՛, պոռեղին Վ՛րիթմանտե՛ քեային
 քեաֆֆէի կիւմիլք Գալէմէրինին
 սապահնը ուլթութուբա սաամթ իւչ
 սուլուղեղեանն պաղըպը պիշտան
 սե պուլուղըն գոտար ուչը Գալու՛
 ձաղըթը Վ՛սսու մամթ նէզարթթը պե՛
 հիլեսի իրան խոխը եքսէրը զոլաղա
 լըգըրըն սեպէպի տափի, թիւժձար
 մեմուրլարըն կեժ կէլիպ Վե՛ սաամթ
 սեքիպ տօգուղանն սօղու մայ չըլար
 մայ պաղլամարըն օլուղեղեան տա՛
 ին պէլան իալէ՛ :

Իմտի Լեզարեթը միւշարարէյնս
մէմուլ խոէր քի, պատեղէն թիւշ
ճարար առտի քեւտի մէմուրլը բինե
թէնայի՛ն խոլրէր քեւ կիւմիւրիւյէ եր
քեւ կիւմիւրիւր զէ քեւտի զմանորու
նա քեւտիւրէրի տպէ պլլըր զէ մուսինըր ։
Ընթեանէ 3/15 Դեկտեմբեր 1

ՊՕՐՄԱ 1864	Դեկտեմբեր 21		ՄԻՍՏԻՒՌԻՑԵԱԹ	Բարդեր էր՝ Դեկտեմբեր 21	Սուրբ 22	Չարեմուզ 23	Բանդե մոլե 24	Ճումաս 25	Ճումաս էր 26
Ննորա Յայ վատե Ղըշ	108 ^{1/2}	108 ^{1/8}	108 ^{1/2}	101 ²⁰	101 ²⁰	101 ²⁰	101 ²⁰		101 ²⁰
Փարխ "	23 ^{17 1/2}			66 ²⁴	66 ²⁵	66 ²⁵	66 ³⁰		66 ³¹
Մարտիկա Յայ վատե "	23 ²⁵	23 ^{17 1/2}	23 ²⁰	45	45 ²⁰	45 ²⁰	45 ²⁰		45 ²⁰
Լեվորնա "				54 ³⁴	54 ³⁵	54 ³⁵	55 ⁵		55 ⁶
Ճեհովա "				54 ³⁴	54 ³⁵	54 ³⁵	55 ⁵		55 ⁶
"				53 ²⁴	53 ²⁵	53 ²⁵	53 ³⁰		53 ³¹

ՀԱՅԻՒՄԻՆ 26 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ		ԵՄԹԱՆՑԻ ԷՃՆԵՊԻՑԵ 26 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ		ԳՐԱՐԱՆԻ ՔՐԻՍՏՈՐԴ ԴԱՆՈՒՄԸ		ՄԵԾՄՈՒԱՅԸ ՀԱՎԱՏՍԻՍ	
Թաղանթի Արժուուք	24-25	ԲԵԼԼԵ ՎԵ ԹՕԶ ՇԻՔԻՒՄԻ	2	26 ԼԻՒՒՔ ԿԻՐ ԵՐՔԵՐ Թ	140-152	ՄԵԾՄՈՒԱՅԸ ԵՐԹԵՐ ԵՐԹ ՎԵ ՄԱՀԱՆԼԵՐԻ	
Խմորի	21-22	ԻՆԿԻՐԻ ԲՐԻՄԵ 6-10 ԼԻՐԱՐ ԳԱՆՈՒՄԸ		Խ ԽԵՐ ԵՐՔԵՐ Թ	140-152	ԱՍԻՍԵՐԻՆԻ ԳԵՐԵՐ ԵՆԻՐ ԽԱՆԱՌ ԹԻՎԱԿԱՆՈՒ	
Գալան	—	ԼԻՆԻՐԻՆ 10 ԼԻՐԱՐ		ՄԱՀԱՐԱՒ ՄԱՐԱՐԵԼԱՆ ՀԵՂԻՆԱ	175	ՆԵՐԱՅԻՆ ԲԱՐՍԻՍԱՆ ՕՐԻՆ ԶԱՐԻՐ ԱՊԱՆ	
Խմորի Գալան	19-21	ՕՐԱՆՈՒՄԱՆ ԱՆԿԱՐԱՆ 6-10 ԼԻՐԱՐ		Խ ԻՆԿԻՐԻՆ 40 ՕԳԿԱՐԵՐ ԿԻՐ	40-45	ԱՍԻՍԵՐԻՆ ԲԱՐՍԻՍԱՆ ՕՐԻՆ ԶԱՐԻՐ ԱՊԱՆ	
Խ ԳՐԱՐԱՐ	21-22	ԱՆԿԻՐԱՆ 8	310	ՄՈՐԻ ԳԼԻՐԱՄ	200-250	ԱՍԻՍԵՐԻՆ ԲԱՐՍԻՍԱՆ ՕՐԻՆ ԶԱՐԻՐ ԱՊԱՆ	
ԱՅԻՑ ԳՐԱՐԱՐ	—	ՖՐԱՆՍԻՐԴ ԴԻՆԵՄԻՍԱՐ	270	ՄԱՆԹԱՐԱՐ ԴԻՐԱՒ	26-28	ԳԼԻՐԱՐԱՆԻ ԳԼԻՐԱՐԱՆԻ ԽԱՆԱՐԱՐ ԳԼԻՐ	
Խմորի	17-19	ԻՆԿԻՐԻՆ ԹՕՂ	270	ԶԱՐԸ ԳՐԱՐԱՐ	52-58	ԵՆԻՐԱՐԻՆ ԿԻՐԱՐ ԶԱՐԻՐԱՆԻ ԼԵՆԱՐԱՐԻՆ	
Խմորի	—	ՕՐԱՆՈՒՄԱՆ ԷՔՐԱՐԱՆ	265	ՇԼԱՊ ԻՆԿԻՐԻՆ	1180	ԵՆԻՐԱՐԻՆ ԿԻՐԱՐ ԶԱՐԻՐԱՆԻ ԼԵՆԱՐԱՐԻՆ	
ՊԱՆՈՒՄ	21-22	Խ ԿԻՐԱՐԱՆ	260	ԳԼԱՎԵ ԳԱՐԵՐ ՓԻՆՈ	1120	ԵՆԻՐԱՐԻՆ ԿԻՐԱՐ ԶԱՐԻՐԱՆԻ ԼԵՆԱՐԱՐԻՆ	
ՊԱՐԱՐԱՐ	21-22	Խ ԽԻՆԱՐԱՆ	258	Խ ԻՔԻՐԱՆ	1050	ԵՆԻՐԱՐԻՆ ԿԻՐԱՐ ԶԱՐԻՐԱՆԻ ԼԵՆԱՐԱՐԻՆ	
ՊԱՐԱՐԱՐ	—	ՖՐԱՆՍԻՐԴ	258	Խ ԽԻՆԱՐԱՆ	105-135	ԵՆԻՐԱՐԻՆ ԿԻՐԱՐ ԶԱՐԻՐԱՆԻ ԼԵՆԱՐԱՐԻՆ	
ԳՐԱՐԱՐԱՐ ԳԱՐԱՐ	8-9	ՏԵՄԻՐ ԻՆԿԻՐԻՆ ՀԵՂԻՆԱՆ ԱՆԿԱՐԱՆ	68-70	ԶԻՎԻՍ ԻՆԿԻՐԻՆ	45-65	ԵՆԻՐԱՐԻՆ ԿԻՐԱՐ ԶԱՐԻՐԱՆԻ ԼԵՆԱՐԱՐԻՆ	
ԱՐԿԱՆ		ԷՏՕՐԸ ԵՆԿԱՐԱՐ	74-75	ԳՐԱՐԱՐԱՐ	6	ԵՆԻՐԱՐԻՆ ԿԻՐԱՐ ԶԱՐԻՐԱՆԻ ԼԵՆԱՐԱՐԻՆ	
ՄԵԾՄՈՒՄԱՆ 500-000		Խ ԵՐԱՐԱՆ	110-115	ԳԼԻՐԱՐԱՐ	6	ԵՆԻՐԱՐԻՆ ԿԻՐԱՐ ԶԱՐԻՐԱՆԻ ԼԵՆԱՐԱՐԻՆ	
ԵՄԹԱՆՑԻ ՏԱՆԻՒՄԵ 26 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ		Խ ԶԵՂԱՐԱՆ	100-110	ԳԼԻՐԱՐԱՐ	300-310	ԵՆԻՐԱՐԻՆ ԿԻՐԱՐ ԶԱՐԻՐԱՆԻ ԼԵՆԱՐԱՐԻՆ	
ԲԱՏՈՒՄԱՆ ԱՆԿԱՐԱՆ		Խ ԶԵՂԱՐԱՆ	125-130	ԳԼԻՐԱՐԱՆ	10 1/2 11	ԵՆԻՐԱՐԻՆ ԿԻՐԱՐ ԶԱՐԻՐԱՆԻ ԼԵՆԱՐԱՐԻՆ	
ԽՈՒՓԻՐԻ ԷՆԿԱՐԱՆ		Խ ԶԵՂԱՐԱՆ	710-715	Խ ԶԵՂԱՐԱՆ	12 1/2	ԵՆԻՐԱՐԻՆ ԿԻՐԱՐ ԶԱՐԻՐԱՆԻ ԼԵՆԱՐԱՐԻՆ	
ԶԵՂԱՐԱՆ		Խ ԶԵՂԱՐԱՆ	450	Խ ԶԵՂԱՐԱՆ		ԵՆԻՐԱՐԻՆ ԿԻՐԱՐ ԶԱՐԻՐԱՆԻ ԼԵՆԱՐԱՐԻՆ	
ԳԱՐԱՐԱՆ		Խ ԶԵՂԱՐԱՆ		Խ ԶԵՂԱՐԱՆ		ԵՆԻՐԱՐԻՆ ԿԻՐԱՐ ԶԱՐԻՐԱՆԻ ԼԵՆԱՐԱՐԻՆ	
ԽՈՒՓԻՐԻ ԷՆԿԱՐԱՆ		Խ ԶԵՂԱՐԱՆ		Խ ԶԵՂԱՐԱՆ		ԵՆԻՐԱՐԻՆ ԿԻՐԱՐ ԶԱՐԻՐԱՆԻ ԼԵՆԱՐԱՐԻՆ	